

FRS 55/03 Sømosen

Den 8. august 2005 afsagde Fredningsnævnet for København følgende

K E N D E L S E:

Den 22. august 2003 har Københavns amt fremsat forslag til nye fredningsbestemmelser for Sømosen i Ballerup og Herlev kommuner. Sømosen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 8. juni 1951. Det allerede fredede areal udgør ca. 20 ha. Fredningsforslaget ville medføre en udvidelse af den eksisterende fredning med ca. 3 ha.

Redegørelse:

Sømosen er en mose beliggende ved Lautrupparken, vest for Herlev by i Ballerup og Herlev kommuner. Mosen er en del af en større mosaik af moser i Hjortespringkilen og Københavns vestegn. De eksisterende naturværdier i mosen er af stor betydning for opretholdelse af et alsidigt dyre- og planteliv i Vestegnen, herunder især mosens ynglefugle. I mosen ses ynglende vibe, og der er et rigt småfugleliv. Området er også en glimrende raste- og træklokalitet for andefugle og rovfugle.

Der er ikke plejhjemmel i den eksisterende fredning. Da det er ønskeligt med en målrettet, sammenhængende pleje, har amtet som led i arbejdet med modernisering af ældre fredninger foreslået nye fredningsbestemmelser. Formålet er at styrke og bevare de store biologiske værdier i mosen, herunder et rigt fugleliv, og at forøge muligheden for at skabe oplevelses- og beskyttelsesmæssig sammenhæng mellem de omgivende græsarealer med parkkarakter og de egentlige naturarealer. Der ønskes således skabt mulighed for pleje og genopretning i form af rydning og afgræsning.

1/3 af mosens samlede areal udnyttes i dag til parkmæssige formål, og mosen benyttes i høj grad som rekreativt område for de mange boliger, institutioner og virksomheder i området. De lavestliggende fugtige moseområder fremtræder med rørskov, småsøer og moseflader med hængesæklignende partier. De højereliggende græs- og parkområder fremtræder åbne med spredte buskbevoksninger.

Der er vejadgang fra alle sider til området, og der er et gang- og cykelstiforløb rundt om mosen.

Hovedparten af Sømosen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorefter der ikke må ske ændringer i tilstanden uden forudgående tilladelse fra amtet.

Kulturhistoriske interesser:

Sømosen rummer i henhold til Rigsantikvarens oplysninger væsentlige krigsbyttefund.

Sagens behandling:

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1, bekendtgjort fredningen i Statstidende, Herlev Bladet, Ballerup Bladet, Berlingske Tidende, Søndagsavisen og Jyllands-Posten.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3, har der den 21. januar 2004 været afholdt offentligt møde.

Fredningsnævnet har besigtiget området den 12. maj 2004.

Fredningsnævnet har besluttet, at stideklARATIONEN over matr. nr. 16 pb og 16 pc Herlev by, Herlev aflyses.

Danmarks Naturfredningsforening har fremsat indsigelse mod, at fredningen som foreslået ophæves på matr. nr. 21 o, 21 n og 21 c, alle Ballerup by. Det er anført, at arealet formentlig er et vigtigt overvintringsområde for krybdyr og padde. Det kraftigt skrånede sydvendte græsareal er velegnet som overvintringsplads for padde og krybdyr (fortrinsvis snoge). Der er ikke i forslaget fremført nogen tungtvejende samfundsinteresser som begrundelse for ophævelse af fredningen.

Københavns amt har til belysning af i hvilket omfang den del af matr. nr. 21 o, 21 n og 21 c, alle Ballerup by, der er foreslået udtaget af fredningen, er egnet til overvintringssted for padde, snoge m.v. udfærdiget et notat. Det fremgår heraf, at de bedst egnede arealer er de ikke slåede arealer. Der blev ved amtets besigtigelse af arealerne ikke registreret padde eller krybdyr på de slåede arealer.

Fredningsnævnet har besluttet at tage indsigelsen mod ophævelsen af fredningen til følge, således at slåning af arealerne kun må ske 1 gang om året. Derved vil arealerne kunne tjene det af Danmarks Naturfredningsforening nævnte formål.

Fredningsnævnet har besluttet at udvide fredningen som foreslået med en del af matr. nr. 21 c Ballerup by, Ballerup, og en del af matr. nr. 20 e Ballerup by, Ballerup, idet områderne nu er en naturlig del af mosen.

Fredningsnævnet har endvidere besluttet at udvide fredningen som foreslået på matr. nr. 16 to Herlev by, Herlev, for at sikre udsigten over mosen. Den øvrige foreslåede udvidelse af fredningen på matr. nr. 17 k og 17 nr, Herlev by, Herlev, tages ikke til følge, da området ikke skønnes fredningsværdigt.

Stien rundt om mosen kan være oversvømmet, og stien flyttes derfor mod vest og syd til højereliggende arealer.

Ballerup kommune har foreslået, at fredningen udvides med det areal, kommunen har købt af Ingeniørhøjskolen.

Fredningsnævnet har besluttet at udvide fredningen med en del af dette areal, således at fredningsgrænsen følger den nye sti, jf. ovenfor.

Det fredede areal udgør 23,4 ha.

Der er ikke fremsat erstatningskrav inden den af fredningsnævnet fastsatte frist.

Der fastsættes følgende

FREDNINGSBESTEMMELSER

§ 1. Fredningens formål

Det er fredningens formål

at bevare og forbedre levedygtighederne for plante- og dyreliv,
at skabe en generel forbedring af områdets biologiske, rekreative og landskabelige værdi,
at skabe bedre indsyn over de fredede arealer.
at sikre overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser til naturbeskyttelse.

§ 2. Tilstandsændringer

Der må ikke foretages terrænændringer og ændringer i de nuværende vegetationsforhold, og der må ikke opføres bebyggelse eller etableres andre anlæg, med mindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de foranstående eller efterfølgende bestemmelser. Opgravning af vilde planter er ikke tilladt.

Der må ikke ske træfældning, buskrydning, hegning, jordbearbejdning, tilsåning, deponering eller afbrænding.

Sejlads er ikke tilladt, medmindre det sker som del af naturpleje efter § 3 og tillades af plejemyndigheden.

§ 3. Naturpleje

Det er en forudsætning for udførelse af plejeforanstaltninger, at de udføres på baggrund af en samlet plan, som nævnt i § 4. Plejemyndigheden for naturområdet tillægges Ballerup kommune og Københavns amt for arealerne beliggende i Ballerup kommune og Herlev kommune og Københavns amt for arealerne beliggende i Herlev kommune. For parkområderne tillægges plejemyndigheden den pågældende kommune.

Uanset § 2 kan plejemyndigheden i henhold til en plejeplan foretage tilstandsændringer og andre foranstaltninger, der skønnes egnet til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige, rekreative og kulturhistoriske værdier.

Ny beplantning skal ske med danske arter af løvtræer og skal være besluttet i en plejeplan.

Gødskning og anvendelse af sprøjtemidler er ikke tilladt.

Der kan etableres mindre publikumsfaciliteter.

§ 4. Plejeplaner

For at en plejeplan skal kunne danne grundlag for plejemyndighedens udøvelse af beføjelser efter § 3, skal planen være udarbejdet for hele området af plejemyndighederne i forening.

Planen skal redegøre for de plejeforanstaltninger, anlægsarbejder og eventuelle ændringer i adgangsret, som påtænkes udført i de første 5 år, og derefter for 10 år ad gangen.

Der skal være givet grundejere, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og

Dansk Ornitologisk Forening lejlighed til at udtale sig om plejeplanen. Uenighed forelægges fredningsnævnet til afgørelse.

§ 5. Offentlighedens adgang.

Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning og regulering af offentlighedens adgang i delområde 2.

Fredningen er ikke til hinder for, at der ifølge en plejeplan etableres naturstier.

§ 6. Delområder

Området inddeles i 2 delområder som vist på fredningskortet.

1. Parkområder (de parkmæssigt drevne områder i mosens vestlige og østlige del).
2. Naturområde (sø og mosearealet).

Delområde 1:

Området kan fortsat anvendes til offentlige parkformål.

Der må ikke ske græsslåning mere end en gang årligt på den fredede del af matr nr. 21 c, 21 n og 21 o Ballerup by, Ballerup. Plejemyndigheden kan lade opsætte et pileflehegn langs fredningsgrænsen til markering af dens forløb i terrænet.

Delområde 2:

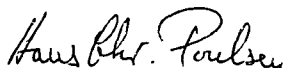
I dette delområde findes enkelte mindre partier med ældre skovbevoksninger, overvejende med birk, el m.v. Disse bevoksninger bevares og plejes ved forsigtig plukhugst, hvor særligt karakteristiske, gamle og naturskovsprægede bevoksninger og værdifuld opvækst bevares.

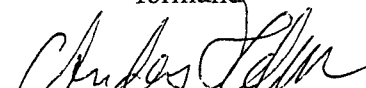
Fodring af andefugle kan forbydes.

§ 7. Forhold til naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper og beskyttelseslinier.

Foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af foranstående fredningsbestemmelser, kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 5 foretages uden særlig tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3 og § 16.

Fredningsnævnet for København, den 8. august 2005

Hans Chr. Poulsen
formand

Anders Løvenskjold Holm
Valgt af Ballerup kommune

Ole Reich
Valgt af Københavns amt

Grete Greve
Valgt af Herlev kommune

Denne fredning tinglyses på følgende ejendomme:

matr. nr. 7eg, 8a, 8ed, 17a, 17c, 20e, 20q, 21a, 21c, 21n 21o, 22a, 24b, 27k, 120a, 120c, 120d, Ballerup By, Ballerup

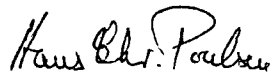
13b, 13lp, Skovlunde By, Skovlunde

16to, 17k, 17nr Herlev By, Herlev

Følgende servitutter aflyses:

Fredningen, lyst den 30 juni og 12 juli 1951, med tillæg, lyst den 9. februar 1966, aflyses.

Endvidere aflyses det den 12. juli 1951 på matr. nr. 16pa, 16pb og 16pc Herlev by, Herlev, lyste vejudlæg.

Hans Chr. Poulsen
Formand

**Naturklagenævnets fredningsafgørelse
af 8. februar 2006.**

I sagens behandling har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Anders Stenild, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet skal udtale:

Fredningsnævnet for Københavns fredningskendelse af 8. august 2005 stadfæstes med følgende ændring:

Fredningsbestemmelserne

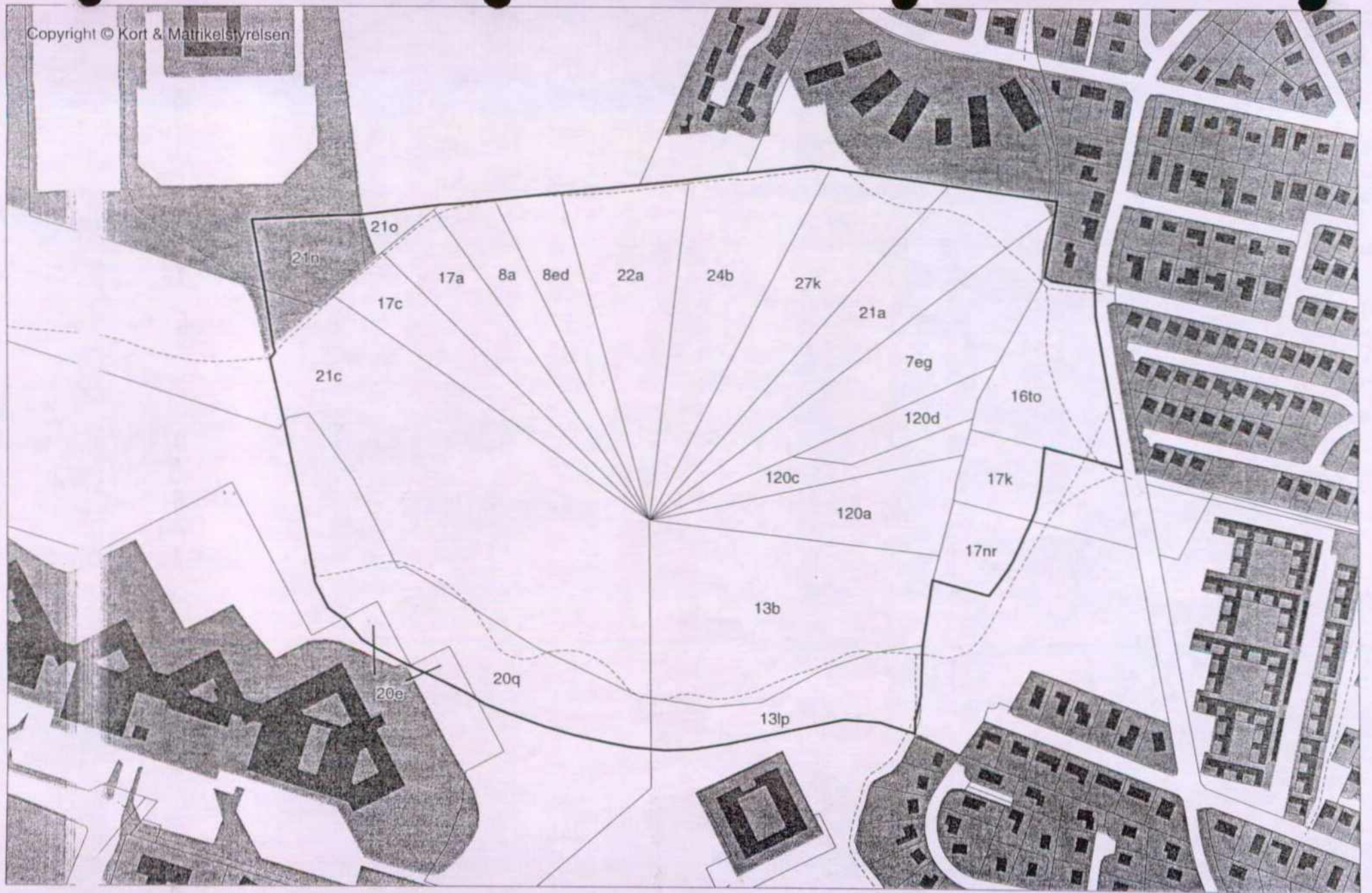
Med 5 stemmer mod 4 (Bent Hindrup Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann og Bent Jacobsen) bestemmes det, at fredningsnævnet kan dispensere til anvendelse af sprøjtemidler, når det anses for nødvendigt af hensyn til bekæmpelse af bjørneklo. Fredningsbestemmelsen i § 3, stk. 4 ændres derfor til:

”Gødskning og anvendelse af sprøjtemidler er ikke tilladt. Fredningsnævnet kan dog dispensere til anvendelse af sprøjtemidler, når det anses for nødvendigt af hensyn til bekæmpelse af bjørneklo.”

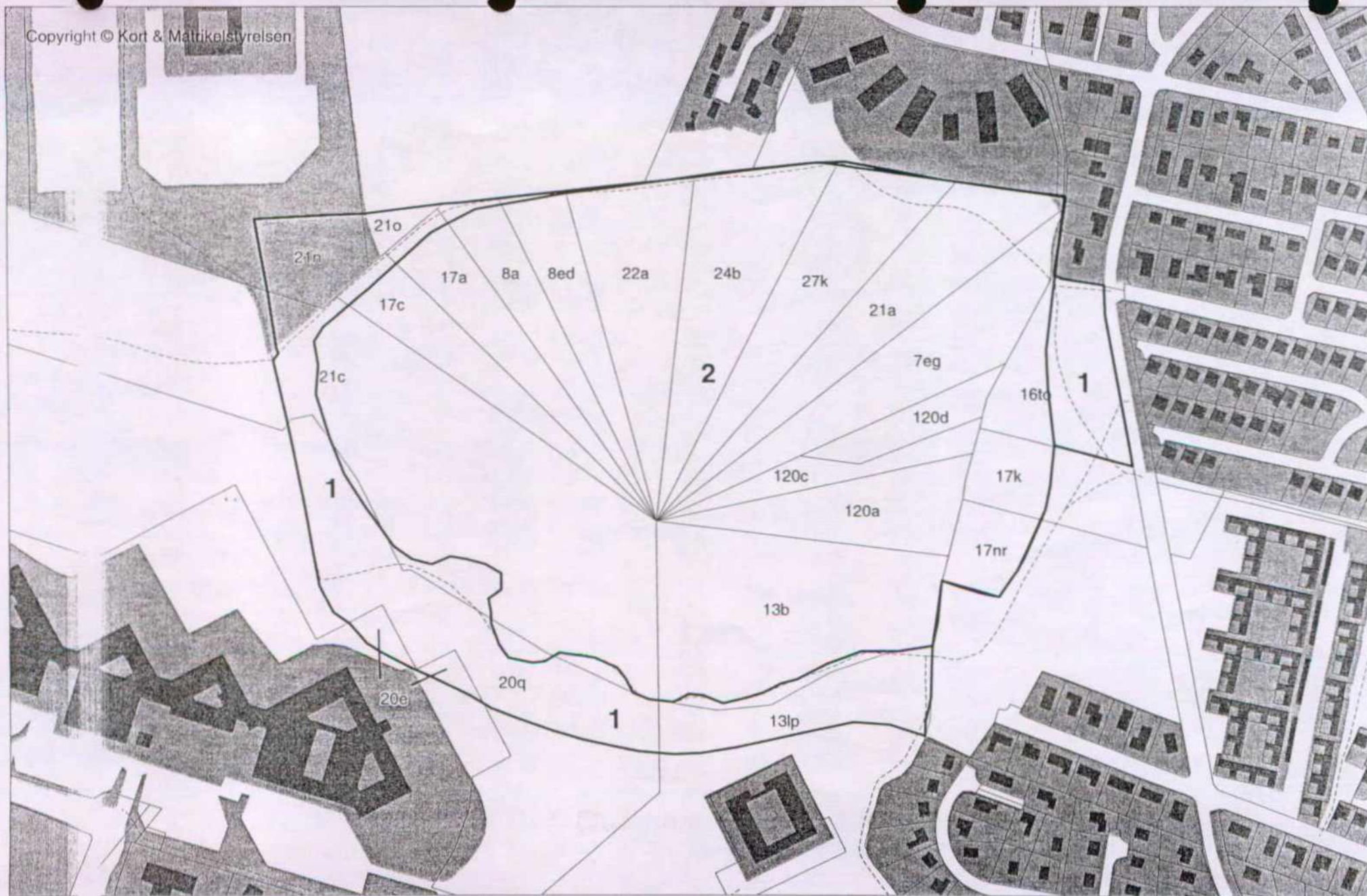
På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Fredning af Sømosen, Ballerup og Herlev Kommuner, juni 2005 - delområder

Mål 1 : 4.000

1 Parkområde

2 Moseområde